

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.016.01.2021

**Pan
Tomasz Staruchowicz
Dyrektor Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta
we Wrocławiu**

Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta
we Wrocławiu
ul. Długa 49
53-633 Wrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/031 – „Zarządzanie pasem drogowym w miastach”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu (dalej: „ZDiUM we Wrocławiu” lub „Zarząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Staruchowicz, Dyrektor Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu, od 1 czerwca 2021 r. (dalej: „Dyrektor”). W okresie od dnia 23 stycznia 2013 r. do dnia 31 maja 2021 r. Dyrektorem ZDiUM był Sławomir Gonciarz.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wydawanie zezwoleń na zajęcie pasa drogowego. 2. Nakładanie kar za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia. 3. Pobieranie należności z tytułu opłat i kar za zajęcie pasa drogowego. 4. Monitorowanie sieci drogowej w celu wykrycia zajęcia pasa drogowego bez zezwolenia. 5. Monitorowanie sieci drogowej w celu sprawdzenia sposobu i jakości przywrócenia do stanu pierwotnego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019 – 2021 (do czasu zakończenia kontroli ¹)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Jerzy Skowroński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/82/2021 z dnia 11 maja 2021 r. 2. Marek Skrzypecki, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWR/88/2021 z dnia 26 maja 2021 r. (akta kontroli: tom I str. 1-4, 7-9)

¹ Tj. do dnia 16 lipca 2021 r.

² Dz.U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

ZDiUM we Wrocławiu prawidłowo naliczał i egzekwował opłaty za zajęcie pasa drogowego, przygotował wzory formularzy dotyczące wydawania stosownych zezwoleń, a prowadzona ewidencja dróg pozwalała na ustalenie granic pasa drogowego. Wydawane decyzje administracyjne zawierały wymagane elementy, a stawki wymierzonych opłat były właściwe. Podejmowano również działania egzekucyjne w stosunku do dłużników nieregulujących terminowo należności. Nie stwierdzono legalizacji samowolnych zajęć pasa drogowego. Niemniej kontrola wykazała nieprawidłowości dotyczące terminowości wydawania decyzji administracyjnych (11% badanej próby). Przewlekłość postępowania stwierdzono także przy rozpatrywaniu skargi złożonej na nielegalne zajęcie pasa drogowego, która przez ponad osiem miesięcy nie była procedowana. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły także braku rzetelności i opieszałości w zakresie prowadzonego postępowania administracyjnego w sprawie zajęcia pasa drogowego dla inwestycji prowadzonej przy ul. Nyskiej 59-61 we Wrocławiu, w tym nienaliczenia kary z tytułu nielegalnego zajęcia pasa drogowego. Szacunkowa wartość kary liczona od faktycznego zajęcia pasa drogowego (1 lutego 2021 r.) do daty doręczenia ww. decyzji (9 lipca 2021 r.) winna wynosić w tym przypadku, co najmniej 269,2 tys. zł.

ZDiUM we Wrocławiu w ramach monitorowania zarządzanej sieci drogowej dokonywał bieżących objazdów dróg, jednakże wyniki przeprowadzonych oględzin przez NIK świadczyły o niewystarczającym (nie w pełni skutecznym) monitoringu pasa drogowego, ponieważ stwierdzone przypadki nielegalnego zajęcia pasa drogowego stanowiły aż 59% badanej próby.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie do pobierania opłat

1.1. Przygotowanie do pobierania opłat za użytkowanie pasa drogowego

Opis stanu faktycznego

1.1.1. ZDiUM we Wrocławiu zarządzał, według stanu na 31 grudnia 2019 r., siecią dróg o łącznej długości 1 704,92 km. Według stanu na 31 grudnia 2020 r., długość sieci dróg wzrosła do 1 719,98 km, tj. o 15,06 km.

ZDiUM we Wrocławiu zarządzał drogami gminnymi, których było łącznie 896,41 km (52,6%), drogami powiatowymi o długości 48,30 km (2,8%), drogami wojewódzkimi – 69,92 km (4,1%) oraz drogami krajowymi o długości 54,31 km (3,2%).

Według stanu na 31 grudnia 2020 r., długość sieci dróg wzrosła do 1 719,98 km, tj. o 15,06 km. Długość dróg wewnętrznych, w porównaniu do roku 2019, wzrosła do 494,62 km (wzrost o 8,15 km) i stanowiła 28,8% całej sieci dróg.

Zmiana długości dróg gminnych spowodowana była zaliczeniem do kategorii dróg gminnych byłej drogi krajowej nr 98 (17,35 km) oraz odcinków dróg wojewódzkich (22,58 km), a także dróg wewnętrznych (18,40 km).

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Długość zarządzanej sieci dróg przez Zarząd, według stanu na dzień 30 czerwca 2021 r., była tożsama z długością sieci dróg zaewidencjonowaną na dzień 31 grudnia 2020 r.

Według rejestru ulic, w zarządzie ZDiUM we Wrocławiu w ciągu dróg gminnych wydzielonych było 1 788 ulic, w ciągu dróg powiatowych – 26 ulic, w ciągu dróg wojewódzkich – 20 ulic oraz w drogach krajowych – 16 ulic.

(akta kontroli: tom I str. 32-87)

1.1.2. Dyrektor, w wydanych zarządzeniach⁵, przygotował dla wnioskodawców regulaminy, procedury i wzory formularzy dotyczące wydawania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego oraz nakładania kar za jego nielegalne zajęcie. W wydanych zarządzeniach określono, że w celu ujednolicenia zasad postępowania i ułatwienia stronom postępowania uzyskania decyzji administracyjnych oraz uzgodnień określonych przepisami ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych⁶, wprowadzono do stosowania Instrukcję postępowania w sprawach wydawania decyzji administracyjnych dotyczących:

- a) zezwoleń na lokalizację obiektu budowlanego lub urządzenia niezwiązanego z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego,
- b) zezwoleń na zajęcie pasa drogowego na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg,
- c) ustalenia opłaty i określenia warunków zajęcia pasa drogowego w celu usunięcia awarii urządzenia niezwiązanego z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, znajdującego się w pasie drogowym.

Wprowadzono również Instrukcję postępowania w sprawach wydawania decyzji administracyjnych dotyczących zezwoleń na lokalizację/przebudowę zjazdu lub uzgodnień stanowiących oświadczenie/zezwoleń zarządcy drogi o możliwości połączenia działki z drogą publiczną.

Określono również wzory wniosków o wydanie:

- a) zezwolenia na zajęcie pasa drogowego drogi publicznej na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg w celu prowadzenia robót w pasie drogowym, umieszczania w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego,
- b) zezwolenia na zajęcie pasa drogowego drogi publicznej na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg w celu umieszczenia reklamy,
- c) zezwolenia na zajęcie pasa drogowego drogi publicznej na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg w celu umieszczenia materiałów wyborczych,
- d) zezwolenia na lokalizację / przebudowę zjazdu lub uzgodnienia stanowiącego oświadczenie/zezwoleń zarządcy drogi o możliwości połączenia działki z drogą publiczną,
- e) zezwolenia na lokalizację obiektu budowlanego lub urządzenia niezwiązanego z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego,
- f) zezwolenia na zajęcie pasa drogowego drogi publicznej na cele niezwiązane

⁵ Zarządzenie nr 19/18 Dyrektora ZDiUM z dnia 27 września 2018 r. w sprawie zasad postępowania w zakresie uzyskania decyzji administracyjnych oraz uzgodnień określonych przepisami ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, zmienionym zarządzeniem nr 2/19 Dyrektora ZDiUM z dnia 20 marca 2019 r.; Zarządzenie nr 12/21 Dyrektora ZDiUM z dnia 16 kwietnia 2021 r. w sprawie zasad postępowania w zakresie uzyskania decyzji administracyjnych oraz uzgodnień określonych przepisami ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

⁶ Dz.U. z 2021 r. poz. 1376, ze zm., dalej: „u.d.p.”.

z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg w celu umieszczania w pasie drogowym obiektów budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego - umieszczenia w pasie drogowym ogródka gastronomicznego.

Określono również wzór zawiadomienia, w oparciu o który strona może sformułować zawiadomienie o konieczności usunięcia awarii urządzenia niezwiązanego z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, znajdującego się w pasie drogowego.

Zarządzeniem nr 17/16 Dyrektora ZDiUM z dnia 29 grudnia 2016 r. wprowadzono do stosowania zasady pracy w systemie SupportCenter Plus oraz przyjmowania zgłoszeń dotyczących zdarzeń powstałych w pasie drogowym. W zarządzeniu tym określono, w jaki sposób elektroniczny system obiegu zgłoszeń dotyczących zdarzeń w pasie drogowym drogi publicznej, drogi wewnętrznej lub innych nieruchomości, zgłaszanych do ZDiUM funkcjonuje w poszczególnych komórkach organizacyjnych. Opracowano także formularz zgłoszenia zdarzenia awarii/uszkodzenia/nieprawidłowości w pasie drogowym w przypadku, gdy mieszkaniec zgłaszający taki fakt osobiście stawia się siedzibie Biura Obsługi Interesanta ZDiUM.

Z cytowanego zarządzenia Dyrektora ZDiUM nr 17/16 z dnia 29 grudnia 2016 r. wynikało ponadto, że zespoły kontrolne ZDiUM po otrzymaniu zgłoszenia winny udać się na inspekcję w terenie, dokumentując fakt zajęcia pasa drogowego w odniesieniu tylko do miejsca zgłoszonego oraz podejmując działania w celu wystawienia decyzji o zajęciu pasa drogowego. Zespoły kontrolne ZDiUM nie prowadziły inspekcji pasa drogowego bez zgłoszenia zajętości pasa w systemie SupportCenter Plus.

(akta kontroli: tom I str. 133- 140, 141-185, 249-266)

1.1.3. W strukturze organizacyjnej Zarządu znajdowały się komórki realizujące pobór opłat i nakładanie kar, a także ich pobór i ewidencjonowanie. Na podstawie Regulaminu organizacyjnego ZDiUM⁷ ustalono, że sprawami dotyczącymi zarządzaniem pasem drogowym zajmuje się Wydział Ochrony Pasa Drogowego, do zadań którego należy nadzorowanie i koordynowanie pracy wykonywanej przez podległe komórki organizacyjne. Wydział Ochrony Pasa Drogowego wykonuje zadania związane z zarządzaniem pasem drogowym przy pomocy:

- 1) Działu Zezwoleń i Opłat i podległych mu zespołów:
 - a) Zespołu Administracji Pasa Drogowego,
 - b) Zespołu Zajęć Planowych i Awaryjnych;
- 2) Zespołu Ewidencji Dróg;
- 3) Zespołu Kontroli.

Do zadań Zespołu Administracji Pasa Drogowego należało, w szczególności: [1] rozpatrywanie wniosków i wydawanie zezwoleń (decyzji administracyjnych) na zajęcia pasa drogowego dróg publicznych na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg, dotyczące umieszczenia w pasie drogowym obiektów budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, w tym reklam oraz zajęcia pasa drogowego dróg publicznych na prawach wyłączności; [2] rozpatrywanie ofert i sporządzanie umów cywilnoprawnych dotyczących zajęcia pasa drogowego dróg wewnętrznych oraz udostępniania gruntów będących w zarządzie ZDiUM we

⁷ Regulamin organizacyjny ZDiUM opracowany został na podstawie § 3 ust. 1 i 2 statutu ZDiUM oraz zarządzenia nr 3208/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 grudnia 2015 r. w sprawie określenia procedury wyrażania zgody na treść regulaminów organizacyjnych miejskich jednostek organizacyjnych Wrocławia.

Wrocławiu i wystawianie faktur; [3] kontrolowanie zajęć pasa drogowego pod względem legalności oraz prowadzenie postępowań administracyjnych z tym związanych; [4] rozpatrywanie złożonych odwołań od decyzji administracyjnych; [5] zlecanie usuwania istniejących w pasie drogowym tablic reklamowych oraz obiektów, dla których nie wydano zezwolenia, w przypadku braku możliwości ustalenia ich właściciela; [6] podejmowanie działań mających na celu ochronę pasa drogowego oraz przywrócenie pasa drogowego do stanu poprzedniego.

Do zadań Zespołu Zajęć Planowych i Awaryjnych należało, w szczególności: [1] rozpatrywanie wniosków i wydawanie zezwoleń (decyzji administracyjnych) na zajęcia pasa drogowego dróg publicznych na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg, dotyczące prowadzenia robót w pasie drogowym oraz na zajęcia dotyczące umieszczania w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz zajęcia pasa drogowego dróg publicznych na prawach wyłączności w celach innych niż wymienione wyżej; [2] rozpatrywanie wniosków i wydawanie zezwoleń (decyzji administracyjnych) na prowadzenie robót w pasie drogowym związanych z budową lub przebudową zjazdu; [3] przekazywanie i dokonywanie odbioru zajętego pasa drogowego na cele niezwiązane z budową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg; [4] rozpatrywanie ofert i sporządzanie umów cywilnoprawnych dotyczących zajęcia pasa drogowego dróg wewnętrznych na cele określone w pkt 1 i wystawianie faktur; [5] naliczanie opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych lub dróg wewnętrznych będących w zarządzie ZDiUM we Wrocławiu; [6] kontrolowanie zajęć pasa drogowego i naliczanie kar pieniężnych za zajmowanie pasa drogowego dróg publicznych bez zezwolenia zarządcy drogi, z przekroczeniem terminu zajęcia określonego w zezwoleniu zarządcy drogi lub o powierzchni większej niż określona w zezwoleniu zarządcy drogi; [7] prowadzenie całości spraw dotyczących zajęcia pasa drogowego w celu usunięcia awarii urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, a znajdujących się w pasie drogowym dróg publicznych lub dróg wewnętrznych i innych nieruchomościach będących w zarządzie ZDiUM we Wrocławiu; [8] rozpatrywanie złożonych odwołań od decyzji administracyjnych; [9] podejmowanie działań mających na celu ochronę pasa drogowego oraz przywrócenie pasa drogowego do stanu poprzedniego.

Ponadto Zespół Finansowy, zorganizowany w Dziale Finansowo-Księgowym, powołany został m.in. do prowadzenia działań przedwindykacyjnych (wezwania do zapłaty) w zakresie kont rozrachunkowych prowadzonych przez ten Zespół i przekazywanie spraw spornych do Biura Prawnego oraz do Działu Windykacji, który prowadził windykacje należności z tytułu opłat i kar za zajęcie pasa drogowego.

(akta kontroli: tom I str. 141-185)

1.1.4. Na stronie internetowej ZDiUM we Wrocławiu⁸, w zakładce „Sposoby przyjmowania i załatwiania spraw”, przedstawione były informacje dotyczące m.in. funkcjonowania Biura Obsługi Interesanta (BOI), w którym osobiście można było załatwić sprawy związane z zarządzaniem pasem drogowym.

W BOI dostępne do wglądu były zarządzenia Dyrektora ZDiUM dotyczące zarządzania pasem drogowym, dróg będących w zarządzie ZDiUM⁹, wyłożone były

⁸ <http://bip.zdium.wroc.pl/category/sposoby-przyjmowania-i-zalatwiania-spraw/page/2/>.

⁹ Zarządzenie nr 19/18 Dyrektora ZDiUM z dnia 27 września 2018 r. w sprawie zasad postępowania w zakresie uzyskania decyzji administracyjnych oraz uzgodnień określonych przepisami ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, zmienione zarządzeniem nr 2/19 Dyrektora ZDiUM z dnia 20 marca 2019 r.; Zarządzenie

także wzory wniosków/druków do pobrania przez interesantów, które wynikały z zarządzeń Dyrektora ZDiUM i dotyczyły zagospodarowania pasa drogowego¹⁰. Do wglądu dla interesantów w BOI wyłożony był również „Cennik opłat za zajęcie pasa drogowego”.

Na stronie internetowej Zarządu w zakładce „Sposoby przyjmowania i załatwiania spraw” przedstawione były informacje dotyczące załatwiania spraw związanych z zarządzaniem pasem drogowym. Opublikowany był również „Cennik opłat za zajęcie pasa drogowego” wraz ze stosownymi uchwałami Rady Miejskiej Wrocławia.

(akta kontroli: tom II str. 502)

1.1.5. Regulamin organizacyjny ZDiUM we Wrocławiu stanowił, że do zadań pracowników Wydziału Ochrony Pasa Drogowego - Zespołu Kontroli, należy codzienny monitoring pasa drogowego w trakcie realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków. W ramach przeglądów prowadzone były m.in. kontrole zajęć planowych i awaryjnych, celem weryfikacji ich legalności oraz poprawności zajęcia i zabezpieczenia. Ponadto w ZDiUM został utworzony system dyspozytorski, zapewniający mieszkańcom możliwość zgłaszania nieprawidłowości stwierdzonych w pasie drogowym za pomocą kontaktu telefonicznego bądź poprzez e-mail. Przedmiotowe zgłoszenia były rejestrowane w systemie zgłoszeniowym Support Center.

(akta kontroli: tom I str. 249-266)

1.1.6. W merytorycznych komórkach organizacyjnych NOZZ (Zespół Zajęć Planowych i Awaryjnych) i NOZA (Zespół Administracji) prowadzone były rejestry udzielonych zezwoleń na zajęcie pasa drogowego.

(akta kontroli: tom I str. 19-31)

1.1.7. W merytorycznych komórkach organizacyjnych NOZZ i NOZA prowadzono rejestry udzielonych zezwoleń na zajęcie pasa drogowego pozwalające wyodrębnić pozwolenia wydawane w trybie art. 54 ust. 9 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych¹¹.

(akta kontroli: tom I str. 19-31)

1.1.8. W 2019 r. wpłynęło do ZDiUM we Wrocławiu 13 odwołań od decyzji wydanych przez organ I instancji (z upoważnienia Prezydenta Wrocławia), w tym:

nr 12/21 Dyrektora ZDiUM z dnia 16 kwietnia 2021 r. w sprawie zasad postępowania w zakresie uzyskania decyzji administracyjnych oraz uzgodnień określonych przepisami ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

¹⁰ 1. Wniosek o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego m.in. w celach budowlanych. 2. Zestawienie elementów zajęcia pasa drogowego w celu prowadzenia robót (załącznik do druku nr 1). 3. Zestawienie elementów zajęcia pasa drogowego przez umieszczenie urządzenia (np. przyłącza) - rzut poziomy (załącznik do druku nr 1). 4. Oferta na zajęcie pasa drogowego na drodze wewnętrznej m.in. w celach budowlanych. 5. Zestawienie elementów zajęcia pasa drogowego w celu prowadzenia robót na drodze wewnętrznej (załącznik do druku nr 2). 6. Zestawienie elementów zajęcia pasa drogowego na drodze wewnętrznej przez umieszczenie urządzenia, np. przyłącza (załącznik do druku nr 2). 7. Wniosek o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia kiosku, pawilonu handlowego, stoiska, kontenerów na odpady. 8. Wniosek o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego na ogródek gastronomiczny. 9. Wniosek o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia reklamy. 10. Wniosek o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia materiałów wyborczych. 11. Zawiadomienie o awaryjnym zajęciu pasa drogowego. 12. Zawiadomienie o awaryjnym zajęciu pasa drogowego na drodze wewnętrznej. 13. Wniosek o uzgodnienie lokalizacji/przebudowy zjazdu, wydanie zaświadczenia o połączeniu działki z drogą publiczną wraz z informacją w sprawie zjazdów. 14. Wniosek o uzgodnienie lokalizacji obiektu w pasie drogowym (lokalizacje przyłączy/sieci, reklamy, krasnale, itp.). 15. Wniosek o przekazanie pasa drogowego zgodnie z umową/protokołem. 16. Zgłoszenie szkody (uszkodzenie pojazdu, szkody osobowe). 17. Zgłoszenie awarii/uszkodzenia/nieprawidłowości w pasie drogowym (uszkodzona nawierzchnia, niesprawne oświetlenie, itp.). 18. Oferta zawarcia umowy użyczenia.

¹¹ Dz.U. z 2021 r. poz. 777, ze zm.

I) siedem odwołań od decyzji w sprawie wymierzenia kary pieniężnej z tytułu zajęcia pasa drogowego dróg publicznych:

- a) bez zezwolenia zarządcy drogi (cztery odwołania), w celu: prowadzenia robót, umieszczenia urządzenia infrastruktury technicznej niezwiązanego z gospodarką drogową, na prawach wyłączności,
- b) z przekroczeniem terminu określonego w zezwoleniu zarządcy drogi (trzy odwołania);

II) cztery odwołania od decyzji w sprawie wydanych przez organ zezwoleń na zajęcie pasa drogowego, w celu: prowadzenia robót, umieszczenia w pasie drogowym urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, na prawach wyłączności;

III) dwa odwołania od decyzji wydanych w sprawie wymierzenia kary pieniężnej z tytułu:

- a) umieszczenia w pasie drogowym konstrukcji ogródka gastronomicznego - bez zezwolenia zarządcy drogi,
- b) umieszczenia w pasie drogowym dwustronnej reklamy - bez zezwolenia zarządcy drogi.

W 2020 r. do ZDiUM we Wrocławiu wpłynęły dwa odwołania od decyzji wydanych przez organ I instancji (z upoważnienia Prezydenta Wrocławia), w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych: bez zezwolenia zarządcy drogi w celu prowadzenia robót, umieszczenia urządzenia infrastruktury technicznej niezwiązanego z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego.

W 2021 r. do ZDiUM we Wrocławiu wpłynęły dwa odwołania od decyzji wydanych przez organ I instancji (z upoważnienia Prezydenta Wrocławia), w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych: bez zezwolenia zarządcy drogi w celu prowadzenia robót, z przekroczeniem terminu określonego w zezwoleniu zarządcy drogi.

(akta kontroli: tom I str. 19-31)

1.2. Ewidencja dróg, ustalanie granic pasa drogowego

Opis stanu
faktycznego

1.2.1. ZDiUM we Wrocławiu posiadał dostęp do ewidencji i bazy danych pozwalającej na ustalanie granic przebiegu pasa drogowego dróg i ulic będących w jego zarządzie. „Wykaz dróg w zarządzie ZDiUM” zawierał wszystkie drogi ze wskazaniem ich przebiegu oraz granic działek wchodzących w skład ich pasa drogowego. Zarząd posiadał dostęp do wszelkich danych z zasobu geodezyjnego i kartograficznego (Ewidencja Gruntów i Budynków, „Mapa Zasadnicza Wrocławia” z Systemu Informacji Przestrzennej Biura Rozwoju Wrocławia) prowadzonego przez Zarząd Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu.

(akta kontroli: tom I str. 267-299, 300, tom II str. 396-399)

1.3. Zwrot opłat za zajęcie pasa drogowego z uwagi na nieokreślenie granic pasa drogowego

Opis stanu
faktycznego

1.3.1. W kontrolowanym okresie nie było przypadków zwrotów opłat za zajęcie pasa drogowego, które wynikałyby z nieokreślenia granic pasa drogowego.

(akta kontroli: tom I str. 19-31)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przygotowanie ZDiUM do pobierania opłat za użytkowanie pasa drogowego.

2. Naliczanie i pobieranie opłat i kar za zajęcie pasa drogowego

2.1. Wydawanie zezwoleń na zajęcie pasa drogowego na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg.

Opis stanu
faktycznego

2.1.1. W okresie objętym kontrolą w Zarządzie złożono łącznie 22 680¹² wniosków o wydanie decyzji o zajęcie pasa drogowego (10 394 wniosków w 2019 r., 8 204 wniosków w 2020 r. oraz 4 082 wniosków w I półroczu 2021 r.). Zarząd wydał łącznie 24 264 decyzje administracyjne zezwalające na zajęcie pasa drogowego, z czego w poszczególnych latach okresu kontroli odpowiednio: 11 394, 8 613 i 4 618.

(akta kontroli: tom I str. 399)

Spośród ogólnej liczby złożonych wniosków ZDiUM we Wrocławiu bez rozpatrzenia pozostawił 452 wnioski (102 w 2019 r. 218 w 2020 r. i 132 w I połowie 2021 r.). Uzasadnieniem pozostawienia ww. liczby wniosków bez rozpatrzenia były m.in. braki formalne (nieuzupełnienie wniosku na wezwanie organu).

(akta kontroli: tom I str. 23, 400)

Szczegółowa analiza 12¹³ wniosków, które nie zostały rozpatrzone pozytywnie wykazała, że w każdym z analizowanych przypadków powodem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia było nie usunięcie braków w załączonej do wniosku dokumentacji (nieprzedłożenie dokumentów na wezwanie organu w siedmiodniowym terminie ustalonym przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁴(dalej: „K.p.a.”).

(akta kontroli: tom I str. 402-404)

Do badania w zakresie prawidłowości wydawania decyzji, tj. określenia czy zostały one wydane terminowo, czy zawierały wymagane przepisami elementy i czy zastosowane stawki opłat były zgodne z przepisami i uchwałą organu stanowiącego wybrano próbę 36¹⁵ decyzji na zajęcie pasa drogowego. Na podstawie wzmiankowanych decyzji ustalono, że wszystkie stawki opłat były zgodne z uchwałami Rady Miejskiej Wrocławia. Dokumentacja spraw była kompletna, tj. w zestawie dokumentacji znajdował się wniosek inwestora, wymagane załączniki oraz wydana decyzja wraz z pocztowym potwierdzeniem wysłania jej do wnioskodawcy.

W odniesieniu do 18 decyzji stwierdzono, że czas między datą wniosku a wydaniem decyzji wynosił od 0 do 10 dni. Cztery decyzje wydano w terminach od 11 do 20 dni od złożenia wniosku, również cztery decyzje zostały wydane w przedziale od 21 do 30 dni od złożenia wniosku przez inwestora. W przedziale między 40 a 50 dni wydano trzy decyzje. Jedna decyzja została wydana po 57 dniach od złożenia wniosku, a dwie kolejne po 62 i 64 dniach. Najdłuższy termin wydania decyzji stwierdzono: w dwóch sprawach – 229 dni od złożenia wniosku, w jednej sprawie po

¹² Dane z Mdok – ewidencji Biura Obsługi Interesantów.

¹³ Po cztery z 2019 r., 2020 r. i I połowy 2021 r.

¹⁴ Dz.U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.

¹⁵ Pierwsze cztery decyzje wydane w styczniu, czerwcu i wrześniu każdego roku objętego kontrolą – nie dotyczą 2021 r.

243 dniach oraz w jednej po 298 dniach. Powyższe zostało szczegółowo opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Wszystkie analizowane decyzje zawierały niezbędne elementy określone w K.p.a. oraz zapisy dotyczące wymogów bezpieczeństwa ruchu drogowego.

W analizowanej próbie decyzji o zajęcie pasa drogowego nie było inwestorów telekomunikacyjnych, którym przysługiwały uprawnienia z trybu przewidzianego w art. 54 ust. 9 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, w przypadku zajmowania pasa drogowego.

(akta kontroli: tom I str. 405-408)

W kontrolowanym okresie w rejestrze skarg prowadzonym w ZDiUM we Wrocławiu odnotowano wpływ 47 skarg, tj. w 2019 r. – 12 skarg, w 2020 r. – 19 skarg oraz w 2021 r. – 16 skarg. Skarg związanych z wydawaniem zezwoleń na zajęcie pasa drogowego było cztery – jedna skarga w 2019 r. oraz trzy skargi w 2020 r. Wszystkie badane cztery skargi zostały załatwione zgodnie z postanowieniami K.p.a. oraz § 2 pkt 2 uchwały nr XXXVII/2436/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 kwietnia 2005 r. w sprawie organizacji przyjmowania, rozpatrywania oraz załatwiania skarg i wniosków¹⁶.

Niemniej w przypadku jednej skargi, z dnia 31 marca 2020 r., uzupełnionej pismem z dnia 20 kwietnia 2020 r., dotyczącej zarzutu nienależytego wykonywania zadań przez ZDiUM we Wrocławiu w związku z niepodjęciem skutecznych działań w sprawie nielegalnego zagospodarowania terenu stanowiącego część pasa drogowego stwierdzono, że: opisując stan faktyczny skarżący wyjaśnił, iż przy ulicy na której mieszka, na sąsiedniej działce zlokalizowany jest warsztat samochodowy, którego właściciel samowolnie zlikwidował trawnik organizując na nim parking samochodowy w pasie drogowym. Przedmiotowy parking dobudowany został do nowo wybudowanego chodnika. Parking przy ogrodzeniu posesji z braku dojazdu stwarza aktualnie duże zagrożenie dla pieszych poruszających się chodnikiem, gdyż dojazd na parking odbywa się przez chodnik. Mimo takiego stanu faktycznego, ZDiUM nie podjął żadnych działań zmierzających do likwidacji nielegalnego parkingu. W odpowiedzi na skargę Zarząd pismem z dnia 6 maja 2020 r. wyjaśnił, iż w prowadzonej ze skarżącym korespondencji dotyczącej przedmiotowej działki, wielokrotnie wyjaśniano skarżącemu, że teren zagospodarowany został poprzez budowę miejsc parkingowych zanim przedmiotowa działka stała się drogą publiczną, z ustanowionym na rzecz ZDiUM trwałym zarządem. Stosowna zmiana zapisów w ewidencji gruntów i budynków dokonana została w 2019 r. Jednocześnie ZDiUM przyznał, iż obsługa komunikacyjna miejsc postojowych bezpośrednio przylegających do posesji z warsztatem samochodowym nie jest zgodna z obowiązującymi przepisami.

Jednakże kolejne działania ZDiUM we Wrocławiu w przedmiotowej sprawie nie przyniosły załatwienia sprawy nielegalnego zajęcia pasa drogowego na przywarsztatowy parking i przez ponad osiem miesięcy Zarząd nie podejmował żadnych działań w tym zakresie. Powyższe zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom II str. 503-504)

2.2. Zawieranie umów na zajęcie pasa drogowego na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem i ochroną dróg

2.2.1. W okresie objętym kontrolą liczba umów podpisanych przez ZDiUM na zajęcie pasa drogowego wynosiła ogółem 2 795, w tym odpowiednio: 1 113, 1 025, 657.

Opis stanu
faktycznego

¹⁶ Biuletyn Urzędowy Rady Miejskiej Wrocławia Nr 5, poz. 149.

Nie wszystkie wnioski o zawarcie umów zostały rozpatrzone pozytywnie. W odniesieniu do wniosków niespełniających wymagań przewidzianych przepisami prawa czy zarządzenia Prezydenta Wrocławia, niekompletnych, których braki nie zostały uzupełnione na wezwanie Zarządu lub w przypadkach, gdy teren, o który ubiegał się wnioskodawca był już zajęty – wnioski były załatwiane odmownie¹⁷.

(akta kontroli: tom I str. 25, 399)

Analizując dziewięć wybranych umów (po trzy w każdym roku objętym kontrolą) stwierdzono, że ujęte w umowach stawki opłat za zajęcie pasa drogowego były zgodne z przepisami i uchwałami Rady Miejskiej Wrocławia. W przypadku dwóch umów (Nr 133/U/NOZZ/S-IV-17A/2019 z 12 lutego 2019 r. oraz Nr 875/U/NOZZ/K-V-10C/2020 z 1 grudnia 2020 r.) w trakcie ich obowiązywania nastąpiła zmiana stawek opłat wprowadzona stosowną uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia¹⁸. Wzmiankowane dwie umowy z dniem 1 stycznia 2021 r. zostały zaktualizowane zgodnie z nowym cennikiem od dnia 1 stycznia 2021 r., tj. od nowego okresu rozliczeniowego. Wszystkie zawarte umowy zawierały klauzule dotyczące zmiany wysokości opłat w przypadku zmiany stawki opłat za zajęcie pasa drogowego wynikającej ze zmiany uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w tym zakresie i stawki te były waloryzowane.

(akta kontroli: tom I str. 89-131, 410-527)

2.3. Nakładanie kar za samowolne zajęcia pasa drogowego

Opis stanu
faktycznego

2.3.1. W okresie objętym kontrolą ZDiUM we Wrocławiu nałożył łącznie 187 kar z tytułu nielegalnego zajęcia pasa drogowego na łączną kwotę 425,3 tys. zł, tj. w 2019 r. – 127 kar na kwotę 261,3 tys. zł, w 2020 r. – 49 kar na kwotę 117,0 tys. zł oraz do dnia 30 czerwca 2021 r. – 11 kar na kwotę 47,0 tys. zł.

(akta kontroli: tom I str. 399)

Z analizy, stanowiących badaną próbę, 29¹⁹ nałożonych kar wynikało, że w każdym przypadku zajęcia pasa drogowego bez zezwolenia Zarząd wymierzał, w drodze decyzji administracyjnej, karę pieniężną w wysokości 10-krotności ustalonej opłaty (art. 40 ust. 12 u.d.p.), wydanie decyzji administracyjnej następowało w trzech przypadkach w terminie do 30 dni, w jednym przypadku w terminie od 30 do 60 dni oraz w 25 przypadkach w terminie od 74 dni do 637 dni, w tym do roku w 19 przypadkach oraz powyżej roku w sześciu przypadkach. Decyzje administracyjne w sprawie nałożenia kar sporządzano w terminie od 36 dni do 325 dni od daty zakończenia gromadzenia materiału dowodowego. Każda z decyzji zawierała niezbędne elementy decyzji wymienione w art. 107 K.p.a.

(akta kontroli: tom II str. 313-379)

2.4. Przeciwdziałanie samowolnym zajęciom pasa drogowego

Opis stanu
faktycznego

2.4.1. Z analizy dokumentów dotyczących kar wynikało, że nie wystąpiła sytuacja legalizacji nielegalnego zajęcia pasa drogowego.

(akta kontroli: tom I str. 19-31)

¹⁷ Na łączną liczbę 2 795 zawartych umów na zajęcie pasa drogowego, odrzucono 288 wniosków nie spełniających wymogów formalnych lub złożonych na teren już zajęty.

¹⁸ Uchwała Nr XXV/676/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 lipca 2020 r. zmieniająca uchwałę Nr XXIV/869/08 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych w granicach Miasta Wrocławia.

¹⁹ 12 kar z 2019 r., 12 kar z 2020 r. i pięć kar z I połowy 2021 r.

2.5. Pobieranie należności z tytułu opłat i kar za zajęcie pasa drogowego

Opis stanu faktycznego

2.5.1. W kontrolowanym okresie łączna kwota naliczonych opłat (z uwzględnieniem decyzji i umów) wynosiła 75 264,6 tys. zł, w tym 29 186,5 tys. zł w 2019 r., 24 237,3 tys. zł w 2020 r. oraz 21 840,7 tys. zł w 2021 r. (do 30 czerwca). Łączna kwota wniesionych opłat wynosiła 73 116,5 tys. zł (97,1%), odpowiednio: 28 635,7 tys. zł, 23 578,3 tys. zł i 20 902,4 tys. zł.

W latach 2019-2021 (30 czerwca) ZDiUM naliczył kary za nielegalne zajęcie pasa drogowego w łącznej wysokości 2 418,6 tys. zł, w tym odpowiednio: 1 087,5 tys. zł, 1 231,4 tys. zł, 99,6 tys. zł. Łączna kwota kar wniesionych stanowiła kwotę 1 634,9 tys. zł (67,6%).

(akta kontroli: tom II str. 17)

2.6. Egzekwowanie należności z tytułu kar i opłat za zajęcie pasa drogowego

Opis stanu faktycznego

2.6.1. Z ewidencji spraw przekazanych do Działu Windykacji Zarządu wynikało, że w kontrolowanym okresie przekazano z Działu Finansowo-Księgowego łącznie 4 239 decyzji nieopłaconych i niewyegzekwowanych w sprawie opłat/kar z tytułu zajęcia pasa drogowego. W 2019 r. przekazano łącznie 2 099 decyzji, w 2020 r. – 2 140 decyzji. W 2021 r. (do dnia 30 czerwca) nie przekazano żadnych decyzji do windykacji.

Wymagalna należność główna z decyzji wystawionych w 2019 r. i przekazanych do windykacji (2 099 decyzji) wynosiła łącznie 1 062 295,58 zł. Z kwoty tej wyegzekwowano 945 484,23 zł (89,0%) z 1 828 decyzji. Decyzje nieopłacone i niewyegzekwowane stanowiły kwotę 44 525,53 zł (4,2%) z 119 decyzji. Decyzje częściowo opłacone wynosiły 72 285,82 zł (6,8%) z 81 decyzji. Kwota wpłaconych ustawowych odsetek z tytułu nieterminowego regulowania opłat wynosiła za 2019 r. 35 070,97 zł. Koszty wysyłanych upomnień do uregulowania przez stronę windykowaną decyzji wyniosły łącznie 21 958,80 zł, które uregulowano w wysokości 20 578,80 zł (93,7%).

W 2020 r. z wymagalnej należności przekazanej do windykacji w wysokości 714 069,80 zł z 2 140 decyzji wystawionych w tym roku, a wyegzekwowano kwotę 479 512,20 zł (67,2%) z 1 575 decyzji. Decyzje nieopłacone (podlegające w dalszym ciągu procedowaniu) w liczbie 314 stanowiły łączną wartość 112 421,43 zł (15,7%). Decyzji częściowo opłaconych było 144 o wartości 122 136,17 zł (17,1%). Kwota wpłaconych ustawowych odsetek z tytułu nieterminowego regulowania opłat wynosiła za 2020 r. 21 072,98 zł. Koszty wysyłanych upomnień do uregulowania przez stronę windykowaną decyzji wyniosły łącznie 21 576,00 zł, które uregulowano w wysokości 18 259,52 zł (84,6%).

(akta kontroli: tom II str. 505)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. ZDiUM we Wrocławiu nieterminowo wydał cztery decyzje o zajęciu pasa drogowego (11,2%), spośród 36 badanych stanowiących próbę, odpowiednio po 229 dniach (dwie decyzje), 243 dniach (jedna decyzja) oraz 298 dniach (jedna decyzja) od złożenia wniosków przez inwestorów. Również w 25 przypadkach (86,2% próby) decyzji o nałożeniu kary z tytułu zajęcia pasa drogowego, termin ich wydania wynosił od 74 dni do 637 dni, w tym w 19 przypadkach do roku oraz powyżej roku w sześciu przypadkach. Nieterminowe wydawanie decyzji

stanowiło naruszenie art. 35 K.p.a. Z wyjaśnień Dyrektora wynikało, że nieterminowe wydanie decyzji związane było w głównej mierze z ich złożonością, brakami kadrowymi stosownych działów merytorycznych ZDiUM we Wrocławiu oraz panującą pandemią COVID-19, która spowodowała absencję pracowników zajmujących się przygotowywaniem projektów decyzji. NIK zwraca uwagę, że brak terminowości wydawania decyzji administracyjnych może świadczyć o niepełnej realizacji zadań w zakresie kontroli zarządczej sprawowanej przez kierownictwo Zarządu.

(akta kontroli: tom II str. 313-379)

2. ZDiUM we Wrocławiu w sposób nierzetelny prowadził działania wyjaśniające sprawę nielegalnego zajęcia pasa drogowego na przywarsztatowy parking przy posesji na ul. Terenowej 62 we Wrocławiu (dz. nr 3/60, AM-3, obręb Wojszyce), co w konsekwencji skutkowało brakiem zakończenia sprawy.

W przedmiotowej kwestii pismem z 31 marca 2020 r., uzupełnionym 20 kwietnia 2020 r., złożono skargę zawierającą zarzut nienależytego wykonywania zadań przez Zarząd w związku z niepodjęciem skutecznych działań w sprawie nielegalnego zagospodarowania terenu stanowiącego część pasa drogowego poprzez samowolne zlikwidowanie trawnika i zorganizowanie parkingu samochodowego przy warsztacie samochodowym. Parking dobudowany został do nowo wybudowanego chodnika i wjazd na ten parking odbywa się przez chodnik dla pieszych, co stwarza zagrożenie dla pieszych poruszających się chodnikiem. W dniu 6 maja 2020 r. ZDiUM we Wrocławiu wyjaśnił skarżącemu, że wielokrotnie informowano go o podejmowanych działaniach i zarzut opieszałości działań ZDiUM we Wrocławiu nie znajduje uzasadnienia. Jednocześnie Zarząd przyznał, iż obsługa komunikacyjna miejsc postojowych bezpośrednio przylegających do posesji z warsztatem samochodowym nie jest zgodna z obowiązującymi przepisami.

Wyjaśniając ww. sprawę, w dniu 2 października 2020 r., ZDiUM we Wrocławiu po przeprowadzonych czynnościach wyjaśniających, zwrócił się pisemnie do właściciela warsztatu samochodowego, który zorganizował dojazd do parkingu samochodowego poprzez wbudowanie w miejscu pasa zieleni płyt ażurowych na działce gruntu, o usunięcie wbudowanych płyt w terminie 30 dni od daty otrzymania pisma. Poinformowano właściciela, że nie miał zgody na umieszczenie na działce płyt ażurowych, ponieważ działka przeznaczona była na zielen przydomową. Ponadto poinformowano właściciela, że może ubiegać się o uzgodnienie obsługi komunikacyjnej dojazdu do miejsc parkingowych inną alternatywną drogą, co jednak będzie związane z koniecznością przebudowy istniejącego zjazdu na posesję, prosząc o powiadomienie ZDiUM we Wrocławiu przed upływem terminu określonego w piśmie (30 dni od daty otrzymania pisma). Właściciel posesji w dniu 19 października 2020 r. poinformował ZDiUM we Wrocławiu, że zdecydował się na wykonanie projektu i przebudowę zjazdu oraz podjęcie stosownych uzgodnień w Dziale Uzgodnień. Jednakże właściciel nieruchomości nie poinformował ZDiUM we Wrocławiu o ewentualnych kolejnych działaniach, zaś organ również nie występował do właściciela z pytaniami o dalsze jego działania.

Dopiero w dniu 23 czerwca 2021 r., w trakcie kontroli NIK, tj. po okresie ponad ośmiu miesięcy, pracownik Zespołu Administracji Pasa Drogowego zwrócił się do Działu Uzgodnień z pytaniem, czy uzgadniano przebudowę i lokalizację nowego zjazdu przy nieruchomości oznaczonej, jako działka nr 3/60, AM-3, obręb Wojszyce. W dniu 25 czerwca 2021 r. Dział Uzgodnień potwierdził, że nie wpłynął żaden wniosek w sprawie wzmiankowanych uzgodnień. W związku

z powyższym, w dniu 28 czerwca 2021 r. Zarząd poinformował właściciela nieruchomości o zajęciu jednoznacznego stanowiska w kwestii niewłaściwego zagospodarowania pasa zieleni poprzez wbudowanie ażurowych płyt stanowiących miejsca parkingowe. Jednocześnie poinformowano, że brak działań w przedmiotowej sprawie skutkować będzie przekazaniem jej do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

(akta kontroli: tom II str. 502-504)

Wyjaśniając przyczyny długotrwałego prowadzenia sprawy nielegalnego zajęcia pasa drogowego na przywarsztatowy parking na ul. Terenowej 62 we Wrocławiu, Dyrektor stwierdził, że przedmiotowy stan rzeczy spowodowany był przede wszystkim wystąpieniem na terenie kraju pandemii COVID-19. W związku z powyższym pracownicy ZDiUM we Wrocławiu swoje obowiązki wykonywali w trybie pracy zdalnej, nierzadko również zastępując pracowników przebywających na licznych zwolnieniach chorobowych lub kwarantannie. Podjęte środki ostrożności przeciw pandemii COVID-19 obejmowały również ograniczenie do minimum kontaktów z osobami z zewnątrz, co wpływało na wydłużenie się terminów załatwiania spraw oraz uniemożliwiało branie czynnego udziału stron w postępowaniu.

(akta kontroli: tom II str. 288-313)

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli wyjaśnienia, że występująca pandemia COVID-19 uniemożliwiła lub utrudniła działania ZDiUM we Wrocławiu w tej sprawie nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ już w dniu 22 maja 2009 r. Zarząd zwrócił się do właściciela sąsiedniej posesji z informacją, że wybudowanie parkingu w pasie drogowym przy ul. Terenowej 62, jest działaniem nielegalnym i zagraża bezpieczeństwu pieszych, ponieważ dojazd do miejsc parkingowych odbywał się po chodniku. Ponadto w dniu 18 kwietnia 2019 r. właściciel sąsiedniej posesji informował Przewodniczącego Rady Miejskiej Wrocławia o zaistniałej sytuacji. W związku z powyższym opieszale działania ZDiUM we Wrocławiu w zakresie wyjaśnienia zajęcia pasa drogowego przy ul. Terenowej 62 należy ocenić jako nierzetelne.

(akta kontroli: tom II str. 288-313)

OCENA CZĄSTKOWA

Realizując czynności w celu naliczania i pobierania opłat i kar za zajęcie pasa drogowego, ZDiUM we Wrocławiu wydawał stosowne decyzje administracyjne, które zawierały zapisy wymagane dla decyzji administracyjnych, a stawki opłat były zgodne z przepisami. Jednakże stwierdzono nieprawidłowości dotyczące terminowości wydawania decyzji administracyjnych. Zawierając umowy za zajęcie pasa drogowego na cele niezwiązane z prowadzeniem ruchu i modernizacją dróg, stosowano właściwe stawki opłat. Podejmowano również działania egzekucyjne w stosunku do dłużników nieregulujących terminowo należności.

OBSZAR

3. Monitorowanie pasa drogowego

3.1. Monitorowanie pasa drogowego w celu wykrycia nielegalnego zajęcia i przestrzegania warunków decyzji na jego zajęcie

Opis stanu faktycznego

3.1.1. Monitorowanie pasa drogowego w ZDiUM we Wrocławiu regulowało zarządzenie nr 17/16 Dyrektora z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie zasad pracy w systemie SupportCenter Plus oraz przyjmowania zgłoszeń dotyczących zdarzeń powstałych w pasie drogowym. Pracownicy Zespołu Kontroli prowadzili codzienny monitoring sieci dróg w ramach wykonywanych obowiązków służbowych i realizacji zgłoszeń. W przypadku wykrycia prowadzenia prac w pasie drogowym, następowała

weryfikacja ich legalności. W przedmiotowym celu nie została opracowana sformalizowana procedura monitoringu pasa drogowego.

(akta kontroli: tom I str. 28, 249-266)

W kontrolowanym okresie łączna liczba kontroli pasa drogowego wyniosła 9 962, w tym w 2019 r. przeprowadzono 4 311 kontroli, w 2020 r. – 3 627 kontroli, w 2021 r. (do 30 czerwca) 2 024 kontrole. Skontrolowano również lokalizacje związane z wydanymi już decyzjami na zajęcie pasa drogowego. Kontroli tych było łącznie 2 127. W wyniku kontroli stwierdzono 1 676 nielegalnych przypadków zajęcia pasa drogowego, w tym 642 w 2019 r., 693 w 2020 r. oraz 341 w 2021 r. (do 30 czerwca). Z ewidencji nałożonych kar wynikało, że łączna ich liczba, w kontrolowanym okresie wynosiła 187 (11,2% stwierdzonych przypadków nielegalnego zajęcia pasa).

(akta kontroli: tom II str. 20)

Na podstawie rejestru protokołów kontroli, ewidencji adresów skontrolowanych miejsc w zakresie zajęcia pasa drogowego wynikało, że stwierdzonych ww. 1 315 (78,5% ogólnej liczby nielegalnych zajęć) przypadków nielegalnych zajęć pasa drogowego dotyczyło 122 lokalizacji/miejsc zajęcia pasa drogowego. Stwierdzono, że kontrolerzy ZDiUM we Wrocławiu do jednego zgłoszonego miejsca nielegalnego zajęcia pasa drogowego jeździli wielokrotnie na kontrolę i dokumentowali nielegalne zajęcie pasa drogowego (dzień po dniu) np. w trakcie od 10 kolejnych wyjazdów, poprzez 24 wyjazdy, 54, 73 wyjazdy aż do 127 wyjazdów i 135 wyjazdów. Z wyjaśnień wynikało, że wielokrotne wyjazdy ekipy kontrolnej ZDiUM we Wrocławiu wynikały z konieczności dokumentowania ciągłości nielegalnego zajmowania pasa drogowego dzień po dniu, aż do dnia nałożenia kary, co było wymagane przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze we Wrocławiu w przypadku procedowania wnoszonych odwołań od decyzji o nałożonych karach dotyczących zajęcia pasa drogowego.

(akta kontroli: tom I str. 21-42)

Na próbie 15 protokołów z kontroli (po pięć w każdym kontrolowanym roku), dokumentujących bezprawne zajęcie pasa drogowego, w tym w sześciu przypadkach prowadzenia prac budowlanych wraz ze składowaniem materiałów budowlanych i urobku na pasie drogowym, w siedmiu przypadkach ustawienie rusztowania oraz ogrodzenia placu budowy, w jednym przypadku wykonania większych wykopów budowlanych niż w wydanym zezwoleniu oraz ustawienia bez zezwolenia kontenera budowlanego, stwierdzono, że wszystkie ww. przypadki zostały opisane w protokołach kontroli i utrwalone fotograficznie. W protokołach kontroli podano wszystkie niezbędne dane i informacje, tj. daty przeprowadzenia kontroli, dane lokalizacyjne, osoby przeprowadzające kontrole, nazwy i dane inwestorów, powierzchnię zajęcia pasa drogowego. Analiza dokumentacji z 2019 r. wykazała, że we wszystkich przypadkach wydano stosowne decyzje administracyjne nakładające kary finansowe na inwestorów w łącznej wysokości 13 625,55 zł. Z analizowanych kontroli przeprowadzonych w 2020 r. wynikało, że wystawiono decyzje administracyjne nakładające kary finansowe na inwestorów w łącznej wysokości 38 735,80 zł. Po kontrolach przeprowadzonych w 2021 r. zostały wszczęte postępowanie administracyjne w celu wydania decyzji nakładających kary finansowe za nielegalne zajęcie pasa drogowego (procedowanie w toku).

Wysokość nałożonych kar finansowych została prawidłowo wyliczona, jako iloczyn aktualnie obowiązujących, w dniach kontroli stawek opłat, powierzchni zajęcia pasa drogowego oraz liczby dni nielegalnego zajęcia pasa drogowego razy 10.

(akta kontroli: tom II str. 43-44)

Badając prawidłowość prowadzonych przez ZDiUM we Wrocławiu działań w zakresie monitorowania pasa drogowego w celu wykrycia nielegalnego zajęcia pasa drogowego, przeprowadzono oględziny 21 odcinków dróg (ulic), w tym w strefie śródmiejskiej (sześć), ulic wylotowych z miasta (sześć) oraz w strefie zabudowy (dziewięć). Łączna długość ulic poddanych oględzinom wynosiła 17,59 km, tj. 11,94 km ulice wylotowe z miasta, 3,37 km strefa zabudowy oraz 2,28 km strefa śródmiejska. Z przeprowadzonych oględzin wynikało, że na wymienionych ulicach zarejestrowano łącznie 98 zajęć pasa drogowego, w tym przez: 49 reklam, 25 ogródków restauracyjnych, siedem prac budowlanych w obrębie drogi, jeden kontener budowlany, dziewięć kontenerów na odpady oraz siedem innych rodzajów zajęć pasa drogowego. W odniesieniu do stwierdzonych 98 zajęć pasa drogowego 58 z nich było bez zezwolenia na zajęcie, a 40 posiadało stosowne zezwolenia. Oszacowane przez ZDiUM we Wrocławiu utracone przychody z tytułu jednodniowego zajęcia pasa drogowego w ww. przypadkach zajęcia pasa drogowego bez zezwolenia (dzień przeprowadzenia oględzin) wyniosły łącznie 44,81 zł (co opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

W związku z wynikami oględzin, Zarząd wydał m.in.: osiem nakazów usunięcia nielegalnego zajęcia pasa drogowego, w 32 przypadkach wszczęto postępowanie wyjaśniające, w 13 przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne w celu nałożenia kary z tytułu nielegalnego zajęcia pasa drogowego. Na objętych oględzinami odcinkach ulic ZDiUM we Wrocławiu z tytułu legalnego zajęcia pasa ustalił opłaty w ogólnej kwocie 107 869,90 zł, w tym 48 564,00 zł opłaty ustalonej decyzją NOZZ 1882/N-III-5 A/2021 z 22 marca 2021 r., na prawach wyłączności: wyгородzenie terenu, związanego z robotami rozbiórkowymi istniejącego budynku biurowego zlokalizowanego przy ul. Nyskiej 59-61 we Wrocławiu realizowanymi w okresie od 22 marca 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

W odniesieniu do ww. decyzji NOZZ 1882/N-III-5 A/2021 ustalono, że 5 lutego 2021 r. inwestor wystąpił do ZDiUM we Wrocławiu z wnioskiem o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego drogi publicznej ulicy: Nyskiej 59-61 (działka nr 5/2, AM-1, obręb Tarnogaj) we Wrocławiu, w okresie od 5 lutego 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. w celu: na prawach wyłączności wyгородzenia terenu, związanego z robotami rozbiórkowymi istniejącego budynku biurowego. Na wezwanie Zarządu z dnia 15 lutego 2021 r. wniosek Inwestora o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego przy ul. Nyskiej we Wrocławiu został uzupełniony w dniu 26 lutego 2021 r., w zakresie braków formalnych oraz w zakresie brakujących dokumentów, w tym dotyczącym harmonogramu robót. Załączony do wniosku „Harmonogram robót”, przewidywał prowadzenie robót polegających na montażu oraz ustawieniu wyгородzenia od dnia 5 lutego 2021 r. do dnia 6 lutego 2021 r., w ramach Etapu I, Faza 1 oraz funkcjonowania wyгородzenia tej inwestycji w okresie od 6 lutego 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

Prowadzone przez służby kontrolne ZDiUM we Wrocławiu w dniu 21 stycznia 2021 r. oględziny pasa drogowego przy ul. Nyskiej 59-61, wykazały, że w dniu złożenia przez inwestora wniosku o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego, pas drogowy drogi publicznej w lokalizacji wskazanej w treści wniosku Inwestora został już zajęty poprzez wyгородzenie terenu oraz wstawienie ogrodzenia, związanego z prowadzonymi robotami rozbiórkowymi istniejącego budynku biurowego. Na podstawie prowadzonych przez Zarząd drogi rejestrów oraz zgromadzonych akt spraw ustalono, że zarządca drogi nie wydawał, w lokalizacji, o której mowa wyżej, zezwolenia/zezwoleń na zajęcie pasa drogowego drogi publicznej. W toku prowadzonych czynności wyjaśniających ZDiUM we Wrocławiu, pełnomocnik inwestora oświadczył, że zajęto pas drogowy, powierzchnia zajęcia

wyniosła 213,00 m², a zajęcie pasa drogowego nastąpiło w dniu 1 lutego 2021 r. i trwało nieprzerwanie do dnia 22 marca 2021 r.

Na podstawie analizy akt sprawy oraz złożonych przez Inwestora wyjaśnień, ZDiUM we Wrocławiu ustalił, że w dniu 5 lutego 2021 roku, tj. w dniu złożenia przez inwestora wniosku o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego drogi publicznej (gminnej), przy ul. Nyskiej we Wrocławiu oraz nieprzerwanie do dnia wydania przedmiotowej decyzji (22 marca 2021 r.), inwestor, zajmował pas drogowy przy ul. Nyskiej 59-61, poprzez wygrodzenie terenu, ustawienie ogrodzenia związanego z prowadzonymi robotami rozbiórkowymi istniejącego budynku zlokalizowanym przy tej ulicy, bez wymaganego prawem zezwolenia zarządcy drogi. Według stanu na dzień 30 czerwca 2021 r. Zarząd nie wydał decyzji ustalającej karę w przedmiotowej sprawie. Powyższe zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom II str. 82, 83-132, 188)

Z Rejestru Uzgodnień Zajęcia Pasa Drogowego wynikało ponadto, że w okresie objętym kontrolą stwierdzono łącznie 41 przypadków nielegalnego zajęcia pasa drogowego poprzez jego zagrodzenie (ustawienie ogrodzenia posesji na obszarze pasa drogowego, ustawienie szlabanu blokującego przejazd pasem drogowym, ustawienie bramy wjazdowej). Spośród 41 stwierdzonych ww. przypadków, w 17 sprawach w wyniku postępowania administracyjnego prowadzonego przez ZDiUM we Wrocławiu ogrodzenia usunięto lub przestawiono przywracając pełną powierzchnię pasa drogowego. W 12 przypadkach sprawy zostały oznaczone jako zakończone, tj. wydano decyzje administracyjne o możliwości pozostawienia obiektów (ogrodzenia) w granicach pasa drogowego pod warunkiem, że nie powodują one zagrożenia i utrudnień w ruchu drogowym, nie zakłócają wykonywania zadań zarządy drogi gminnej lub nie jest planowane prowadzenie na tej nieruchomości innych inwestycji drogowych. W pozostałych 12 przypadkach sprawy były w toku, tj. trwały postępowania wyjaśniające.

(akta kontroli: tom II str. 450)

3.2. Monitorowanie pasa drogowego w celu przywrócenia jego stanu pierwotnego

Opis stanu faktycznego

3.2.1. ZDiUM we Wrocławiu nie rejestrował w oddzielny sposób kontroli w zakresie przywrócenia pasa drogowego do stanu pierwotnego. W celu sprawdzenia prawidłowości przywrócenia stanu technicznego pasa drogowego, po jego opuszczeniu, do stanu pierwotnego, zbadano próbę 16 decyzji o zajęciu pasa drogowego i realizację prac naprawczych w pasie drogowym. Decyzje powyższe dotyczyły w czterech przypadkach budowy przyłączy elektroenergetycznych, w trzech przypadkach budowy sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami, w jednym przypadku budowy sieci ciepłowniczej wraz z węzłem ciepłowniczym oraz w ośmiu przypadkach umieszczenia w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami zarządzania drogą lub potrzebami ruchu drogowego. W decyzjach tych określono m.in. sposób zabezpieczenia zajmowanego pasa drogowego i warunki przywrócenia pasa drogowego do poprzedniego stanu użyteczności, w tym m.in. zakres i technologię robót przywracających stan użyteczności, sposób odbioru przedmiotowego odcinka pasa drogowego, zasady usuwania usterek i wad technicznych, powstałych w ciągu 24 miesięcy od daty odbioru pasa drogowego (w przypadku zajęcia pasa drogowego w celu prowadzenia robót).

Przeprowadzone oględziny ww. miejsc dotyczących badanych 16 decyzji wykazały, że pas drogowy po jego opuszczeniu został doprowadzony przez inwestora do właściwego stanu technicznego.

Na podstawie dokumentacji związanej z ww. decyzjami stwierdzono, że sporządzano na bieżąco, co najmniej w jeden dzień po opuszczeniu przez inwestora pasa drogowego, protokoły przekazania/odbioru pasa drogowego.

(akta kontroli: tom I str. 277-287)

3.3. Podejmowanie działań w przypadku stwierdzenia umieszczenia w pasie drogi obiektów zagrażających bezpieczeństwu ruchu drogowego lub pieszych

Opis stanu faktycznego

3.3.1. W badanym okresie Zarząd nie stwierdził umieszczenia w pasie drogowym dróg obiektów zagrażających bezpieczeństwu ruchu drogowego lub pieszych. Na 21 drogach objętych oględzinami nie stwierdzono przypadków umieszczenia w pasie drogowym obiektów zagrażających bezpieczeństwu ruchu.

(akta kontroli: tom II str. 72)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Decyzja z dnia 22 marca 2021 r., nr 1882/N-III-5 A/2021, o zajęcie pasa drogowego na prawach wyłączności przez inwestora przy ul. Nyskiej 59-61 (działka nr 5/2, AM-1, obręb Tarnogaj) we Wrocławiu została wydana przed zakończeniem postępowania wyjaśniającego i dowodowego, co było niezgodne z art. 10 K.p.a.

W dniu 7 kwietnia 2021 r. Zarząd poinformował inwestora, że w związku z jego wnioskiem o zajęcie pasa drogowego (5 lutego 2021 r.) wszczął w dniu 18 marca 2021 r. postępowanie wyjaśniające i dowodowe w sprawie inwestycji przy ul. Nyskiej 59-61. Postępowanie to zostało zakończone w dniu 25 czerwca 2021 r., tj. zgodnie z zawiadomieniem wysłanym do inwestora (data otrzymania zawiadomienia przez inwestora – 9 lipca 2021 r.).

Jednocześnie już w dniu 22 marca 2021 r. została wydana wzmiankowana decyzja o wyrażeniu zgody na zajęcie pasa drogowego nr 1882/N-III-5 A/2021. W ocenie NIK wydanie ww. decyzji administracyjnej przed zakończeniem postępowania wyjaśniającego i dowodowego skutkowało niezapewnieniem czynnego udziału strony w postępowaniu, czym naruszono art. 10 §1 K.p.a. (ww. decyzję doręczono Inwestorowi w dniu 9 lipca 2021 r.). Ponadto należy zauważyć, że ZDiUM we Wrocławiu nie naliczał inwestorowi kar z tytułu nielegalnego zajęcia pasa drogowego na wyłączność. Szacunkowa wartość kary liczona od faktycznego zajęcia pasa drogowego (1 lutego 2021 r.) do daty doręczenia ww. decyzji (9 lipca 2021 r.) winna wynosić, co najmniej 269 232 zł ($213 \text{ m}^2 \times 0,80 \text{ zł} \times 158 \text{ dni} \times 10$), w tym w wysokości 83 496,00 zł za zajęcie pasa drogowego w okresie od 1 lutego 2021 r. do 21 marca 2021 r.

Z wyjaśnień złożonych przez Kierownika Działu Zezwoleń i Opłat oraz Dyrektora w przedmiocie długotrwałości postępowania wynikało, że panująca pandemia COVID-19 spowodowała, że pracownicy Zarządu swoje obowiązki wykonywali w trybie pracy zdalnej, nierzadko również zastępując pracowników przebywających na licznych zwolnieniach chorobowych lub kwarantannie. Zaś decyzja nr 1882/N-III-5 A/2021 z dnia 22 marca 2021 r. została wydana z zachowaniem wszystkich wymogów K.p.a.

W ocenie NIK argumentacja wynikająca ze złożonych wyjaśnień nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ stan faktyczny procedowania wydania decyzji w sprawie zajęcia pasa drogowego przy ul. Nyskiej 59-61 wskazuje na naruszenie przepisów K.p.a. w zakresie terminowości wydania decyzji, udziału strony w postępowaniu wyjaśniającym i dowodowym. Ponadto NIK wskazuje, że brak rzetelności i wiarygodności działania oraz nienaliczanie kar za nielegalne zajęcie pasa drogowego mieści się w obszarze, który zaliczany jest przez Najwyższą Izbę Kontroli do katalogu działań zawierających możliwość powstawania mechanizmów korupcyjnych²⁰.

(akta kontroli: tom II str. 133-176)

2. Z przeprowadzonych przez NIK oględzin wynikało, że w 58 przypadkach (59,2% badanej próby) doszło do zajęć pasa drogowego bez zezwolenia ZDiUM we Wrocławiu. Oszacowane utracone przychody z tytułu jednodniowego zajęcia pasa drogowego (dzień przeprowadzenia oględzin) w zakresie dotyczącym powyższych przypadków, wyniosły łącznie 44,81 zł, a w konsekwencji naliczone z tego tytułu kary mogłyby wynieść 448,10 zł.

Co prawda Zarząd podjął, na wniosek NIK, stosowne działania wyjaśniające i postępowania administracyjne w celu nałożenia kar za nielegalne zajęcie pasa drogowego, jednakże stwierdzone w toku oględzin przypadki nielegalnego zajęcia pasa drogowego świadczą o niewystarczającym (nie w pełni skutecznym) monitoringu (w tym kontroli) pasa drogowego.

Zdaniem NIK usprawiedliwienia takiej sytuacji nie mogą stanowić podane w wyjaśnieniach Dyrektora przyczyny, takie jak pandemia koronawirusa i braki kadrowe.

(akta kontroli: tom II str. 70-82)

OCENA CZĄSTKOWA

ZDiUM we Wrocławiu w ramach monitorowania zarządzanej sieci drogowej dokonywał bieżących objazdów dróg. Jednakże przeprowadzone oględziny wykazały, że stwierdzone przypadki nielegalnego zajęcia pasa drogowego (59,2% badanej próby) świadczą o niewystarczającym (nie w pełni skutecznym) monitoringu (w tym kontroli) pasa drogowego. Jednocześnie wskazać należy, że prowadzone działania z naruszeniem zasad określonych w K.p.a. w odniesieniu do terminowości wydawania decyzji, udziału strony w postępowaniu wyjaśniającym i dowodowym oraz nienaliczanie kar z tytułu nielegalnego zajęcia pasa drogowego mogą być skutkiem nieuprawnionej dowolności postępowania zaliczanej przez NIK do katalogu działań zawierających możliwość powstawania mechanizmów korupcyjnych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwaga

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że opisane w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości, szczególnie w prowadzeniu postępowania związanego z inwestycją przy ul. Nyskiej 59-61, wskazują, że w ZDiUM we Wrocławiu nie funkcjonowała skuteczna, adekwatna i efektywna kontrola zarządcza wymagana na gruncie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²¹.

²⁰ Zob. *Zagrożenie korupcją w świetle wyników kontroli NIK opublikowanych w latach 2016-2020* (<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/nik-o-zapobieganiu-korupcji-2020.html>).

²¹ Dz.U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.

Słabość mechanizmów tej kontroli oraz przypadek nieuprawnionej dowolności postępowania przy rozliczeniu umowy zawartej z przedsiębiorcą mieszczą się katalogu działań zawierających możliwość powstawania mechanizmów korupcyjnych. Powyższe uzasadnia potrzebę podjęcia działań wzmacniających kontrolę zarządczą w ZDiUM we Wrocławiu w celu urzeczywistnienia, określonego w art. 68 ust. 1 ww. ustawy, wymogu zapewnienia realizacji celów i zadań jednostki w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

Wnioski

1. Terminowe, tj. w ciągu miesiąca, a w sprawach szczególnie skomplikowanych w ciągu dwóch miesięcy od wszczęcia postępowania administracyjnego, wydawanie decyzji dotyczących zajęcia pasa drogowego.
2. Poprawa skuteczności monitoringu (w tym kontroli) pasa drogowego w celu wykrycia jego nielegalnego zajęcia.
3. Ostateczne zakończenie procedowania sprawy wydania decyzji administracyjnej, w tym wyliczenie stosownych kar z tytułu nielegalnego zajęcia pasa drogowego w odniesieniu do inwestycji prowadzonej przy ul. Nyskiej 59-61 we Wrocławiu.
4. Podjęcie działań zmierzających do ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy dotyczącej zajęcia części pasa drogowego przy ul. Terenowej 62 we Wrocławiu.
5. Poinformowanie o efektach podjętych działań wyjaśniających i postępowań administracyjnych w celu nałożenia kar za nielegalne zajęcie pasa drogowego w odniesieniu do przypadków stwierdzonych w trakcie oględzin NIK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, sierpnia 2021 r.

Kontroler
Marek Skrzypecki
Doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
p.o. Dyrektor
Marcin Kaliński

.....
podpis

.....
podpis